

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Analizarea istorică a patriotismului.

IV.

A urmat acum un nou soi de patriotism. Era napoleonismul, care pusese patriotismul cu totul pe alte baze. În trupele lui Napoleon au fost înrolați ofițeri de deosebite limbi și neamuri, aparținători celor mai de frunte familii din țările lor, cei mai mulți dintre ei înrolați mai înainte la trupele țării proprii. S'ar crede, că patriotișmul național a fost înlocuit cu indiferentismul național. Dar nu e așa. Oamenii se îmbulzeau să facă parte din armata lui Napoleon, pentru a fi și ei părtași la gloria, care încununa steagurile acestui beliduce, și pentru a face carieră, pentru că Napoleon avansa pe cei de valoare în mod excepțional. Era deci interes la mijloc.

Patria era acum Napoleon, și noul patriotișm era patriotișmul napoleonean, căci Napoleon era patria. În zilele acelea nu se vorbea și nu se scria despre Franța, ci despre imperiul francez, în fruntea căruia se afla Napoleon. În contra acestui nou patriotișm s'au resculat Spaniolii, Prusienii și cei din Tirol.

După dubla demolare a imperiului, popoarele s'au reîntors la vechiul patriotișm, cu toate că marele Saint-Simon propaga în manifestul său din anul 1814, publicat în Geneva, ideea unui parlament comun al tuturor statelor, ideea unui corp european, unui patriotișm european, idee, care de altcum a preocupat mult și pe Napoleon, stăpânit de convingerea, că el are să ajungă stăpân peste Europa întregă.

Congresul dela Viena din anul 1815 a dat o lovitură puternică ideii

patriotismului. A apărut interesele dinastiei în detrimentul națiunilor. Ideea patriotișmului, iubirea de patrie, a primit acum o formă curat literară. Cei chemați se îngrijau de conservarea limbei și a închiegării culturale a națiunilor. Astfel s'a dat naștere pe încetul sentimentului național, prin școală, biserică, armată, și mai ales prin presă. Se punea mare pond pe cunoașterea trecutului, pe instrucția în istoria patriei, ca oamenii să cunoască din destul gloria și mărirea din trecut a patriei lor proprii. S'a deschis teren și pe seama libertăților, pentru că dupăcum spunea italianul Pisacane, patria e egală cu libertatea. Unde nu e libertate, nu este patrie. Unde nu este teren de dezvoltare pe seama voinței mulțimei, nu este nici naționalitate! Dinastiile și clasele privilegiate sunt incompatibile cu noțiunea patriei. Idei, de sine înțeles, socialiste.

În general patriotișmul a rămas după anul 1848 în apele idealului independenței naționale. S'a născut deci principiul de naționalitate, ca o estindere a principiului despre drepturile omenești. Deosebirea între ele e aceea, că drepturile omenești se refer la persoană și stabilesc sfera abstractă de drept a acesteia, pe când principiul de naționalitate are în vedere colectivitățile etnice și stabilește drepturi pe seama acestora. Principiul de naționalitate dă drepturi nemărginite fiecărei națiuni, ba fiecărei frânturi de popor, drepturi autonome.

Principiul de naționalitate nu admite, ca alții să fie folosiți pentru a jungerea scopurilor proprii, pentru ei streine. Stabilește armonia și echilibrul între națiuni, delăturând frecările și conflictele dintre ele. Duce deci la pacea eternă. Fiecare popor să se mulțamească cu independența proprie, și de alte popoare să nu se atingă.

Principiul de naționalitate, ivit acum pe plan, ar putea fi deci definit astfel: E principiul naționalismului altruist, ori al altruismului naționalist. După Mancini, elementele constitutive ale naționalității sunt următoarele: elementul geografic, adică, țara, elementul etnografic, rasa, elementul rațional, limba, elementul religios, confesiunea, elementul tradițional, datinile, obiceiurile, amintirile istorice, și elementul juridic: legile și instituțiile sociale. Deasupra tuturor acestora însă stă elementul moral, conștiința națională, conștiința aparținării la o altă, fără de care sunt clătinătoare și nesigure toate celelalte elemente.

Statul nu formează deci bază istorică pe seama naționalității, căci punctul de mănecare pe seama dreptului internațional nu e statul, ci națiunea, — spune Mancini. Cumcă așa gândea lumea literară pe atunci, să vede și din următoarele cuvinte ale literatului german E. M. Arndt: «Acceptați marele principiu și infiltrați-l în copiii și nepoții voștri, ca lege sfântă pentru mărirea și siguranța voastră, că nu veți umbla să cucerii popoare streine, dar nici dela voi nu veți permite să fie luat nici un sat». Deci fiecare națiune pentru sine!

Principiul naționalității se întemeiează deci pe limbă. Reprezentanții acestui principiu de prin deceniile prime ale veacului XIX erau convinși, că unitatea limbei va crea solidaritatea etnică. Toți scriitorii din zilele acelea consideră patria ca ceva legat mai ales de limbă. Principiul de naționalitate definește patria ca țara oamenilor, cari formează un popor, după limbă. De acest motiv erau conduse toate popoarele asuprite, toate popoarele mici, cari doreau să devină națiuni, se devină «națiuni geografice» și se primească consistență de stat.

Principiul de naționalitate a ajuns să fie armă pe seama naționalităților, pentru a-și crea cu puterea o patrie. De principiul acesta au fost ori sunt încă amenințate toate statele. Toate popoarele s'au provocat și se provoacă la acest principiu, câtă vreme sunt slabe, dar l-au uitat și l'uită imediat cum sunt tari. Am putea să numim principiul de naționalitate: nobilul principiu al etății copilărești în viața popoarelor.

Concepția aceasta a principiului de naționalitate a dus în mod natural la înfrățirea popoarelor. Democrații se întruneau la serbări sgomotoase, date în onoarea solidarității internaționale, pe temeiul recunoașterii drepturilor reciproce și a libertății naționale. În Roma se țineau în fiecare lună, sub conducerea tribunilor poporului, serbări de înfrățire, când cu Rușii, când cu Nemții, pe baza principiului de naționalitate!

Războiul.

Ne aflăm binișor în luna a cincina a războiului, și se pare că totuși suntem încă abia la începutul măcelurilor, cari se dau pe fronturi lungi în atâtea părți de lume. Corespondentul unui ziar american a căutat să afle părerea celor mai de frunte bărbați de stat din Franța asupra duratei și asupra sfârșitului războiului, dar nici unul dintre ei n'a fost în stare să dea răspuns clar și lămurit, ci toți au spus, că știrile pe cari le au de pe câmpul de războiu sunt prea mance, prea neîndestulitoare și prea unilaterale, astfel, că omul nu-și poate face o iconă adevărată despre starea lucrurilor și deci nici păreri nu-și poate forma, că cum și când se va termina acest groaznic războiu mondial. Și așa suntem și noi, ceialalți, toți. Nime

FOIȘOARA.

Cucerirea polului de sud.

De Mateiu Voileanu.

(Urmare).

Vânătorii cânilor de mare.

În părțile acestea sunt o mulțime de animale în mare. Câinii de mare se așază pe sloii de gheață și dorm liniștiți ziua întregă. Sunt de o mărime extraordinară. Deoarece până acum nu au avut vrășmași, de cari să se pzească, nu știu ce e frică. Zăc nemieșcați cu ochii lor mărunți se par a nu vedea ce se întâmplă în jurul lor. Stau nemieșcați, înecat sunt împușcați din nejmilocită apropiere. Până când isprăviau oamenii cu tăiatul și desfacerea unui asemenea colos, ceialalți priveau cu nepăsare.

Din peștii aceștia cari au carne gustoasă și untură multă, s'au putut aproviza pentru iarnă și pentru magazine cu o mulțime de carne, care a stat cu lunile proaspătă. Numai în magazinul cartierului general s'au pus pentru iarnă peste 100 de asemenea pești colosali.

În legătură cu cele amintite trebuie să observăm, că câinii aceștia de mare îndată după împușcare trebuiau curățiți. Carnea lor se punea în sănii și era transportată la locuințe, unde se așază în grămezi, cari se conservau bine. Din ea se hrăneau cu

deosebire câinii, cari aveau în continuu nutreant proaspăt de carne. Spre a conserva carnea destinată pentru personalul expediției, se făcu o cămară deosebită, ocrotită cu bolovani mari de gheață, ca câinii să nu poată străbate acolo.

Terra Nova și Fram.

În 4 Februarie, când erau în drum spre corabia Fram spre a transporta proviantul, umiți văd o corabie, care venia spre ei. Era corabia Terra Nova a lui Scott, care era în drum spre țara Eduard VII, și le aduse veștea, că din cauza referințelor de gheață nu a putut străbate la uscat, spre a cerceta acel pamânt. Corăbiile și-au făcut vizite reciproce. Terra Nova a luat scrisorile expediției și le-a dus spre Seelanda, spre a le trimite în Europa.

Căpitanul Scott era cu expediția sa nu departe de locul, unde Amundsen și-a așezat cartierul general. Încă în ziua aceea spre seară Terra Nova s'a reîntors la oamenii săi.

În timpul acesta grupa de pe uscat din expediția lui Amundsen făcea magazine și depouri spre sud, în cari așază proviant pentru drumul cel lung spre pol, care era să se facă în primăvara viitoare după reîntorcerea soarelui.

Fram se reîntoarce în regiuni calde.

În 10 Februarie s'a început drumul săniilor, cari aveau misiunea să facă magazinele și să transporteze proviant. Primul

depot s'a așezat la gradul 80, în depărtare cam 100 km. dela cartierul general. Tot în timpul acesta s'au așezat magazine la gr. 81 și 82.

Prin acestea se câștiga mult. Se așază proviant pentru drumul spre pol departe, de ața se dedau câinii a trage sania, și se punea la probă puterea lor, ce distanțe pot parcurge și ce povară sunt în stare să tragă. În ambe direcțiunile experiențele făcute erau de tot multămitoare.

La început s'au făcut sănii mari, puternice, după modelul celor din nord ale lui Nansen, cari se potriveau referințelor din nord, aici în sud însă puteau fi mai ușoare, de aceea în cursul iernei ce a urmat, sănii au fost reduse, și aceasta a fost în folosul expediției.

Deosebită îngrijire s'a dat transportului, să se poată transporta mult și cu ușurință. De aceea s'au pachetat toate cu îngrijire. Principiul a fost, ca în loc puțin să se poată pune mult. De sine înțeles, că tot locul s'a folosit cu deosebită îngrijire.

Experiența este cel mai bun măiestru. După fiecare transport se întorceau cu nouă experiențe de cari se și foloseau.

E vorba de sărmanii câni, cari la început nu știau ce vreau acei oameni, nu voiau să meargă la comandă, și nu cum vreau și unde vreau acei oameni.

E vorba de biciv, cu cari bietele dobitoace deși altfel cu minte și docile, au făcut cunoștințe.

Dar să nu zăbovim la acest spectacol. Maltratarea animalelor se exlică cu împrejurarea, că dela supunerea cânilor atârnav rezultatele expediției și în cele din urmă viața oamenilor. Altcum oamenii aceștia nu erau fără suflet, dovadă dragostea, cu care au tratat câinii în drumul lung până la Antarctica, și în cursul iernei de 5 luni în cartierul general.

Depoul la 80°.

Primul depot s'a așezat după cum am amintit la 80°.

Aici s'a așezat carne de pește și alte alimente. După ce s'a ales locul, s'a făcut cortul. Aoi trebuia să se ascundă toate lucrurile de piele, deoarece câinii aveau deosebită predilecțiune să roadă tot ce le venia în cale. Obiectele de piele peste noapte erau puse în pari, cari se așezau în jurul cortului. În fiecare sanie era așezat măsurătorul de distanță, cari în tot cursul drumului au funcționat normal.

Amundsen a cunoscut bine toate împrejurările ca să ajungă la pol, altcum lua grea răsoundere asupra sa.

Misiunea lui când a plecat de acasă era, să facă cercetări în regiunile polului nord. Direcțiunea spre polul sudic s'a luat deci fără știrea guvernului său, fără știrea celor ce au adunat mijloacele materiale la expediție, nici din oamenii lui afară de căpitanul corăbiei Nilsen n'a știut nime de planul cu polul de sud. De aceea numai succesul întreprinderii îl putea mări

nu poate combina și nu poate prevedea, nici terminul sfârșirii și nici modul sfârșirii războiului. Tot ce putem spune este, că fiind el un războiu început de monarhia noastră din motive înalte morale, pentru pedepsirea făcătorilor de rele, nu poate să se termine decât numai cu învingerea dreptății, deci cu învingerea noastră.

Lucrurile stau acum astfel, că trupele toate sunt provăzute cu cele de lipsă pentru o campanie de eamnă, și astfel războiul va putea fi continuat și pe frigul mare, dacă va cere trebuința. Mai verosimil e însă, că trupele aflătoare față în față vor sta peste eamnă ascunse în șanțurile în cari s'au îngropat, pândindu-se reciproc, ca se nu fie atacate prin surprindere unele de altele. La primăvară apoi se va continua măcelul.

Despre operațiunile de pe câmpul de războiu putem să dăm astăzi următoarele amănunte, primite din isvor oficios:

Rușii intrați pe teritoriul patriei noastre prin trecătorile Carpaților au fost respinși pe întreaga linie de trupele noastre, cari se luptă acum cu ei prin diferitele trecători. Și de astădată Rușii au avut pierderi însemnate, în morți, răniți și prizonieri. Se pare, că Rușii sunt de credința, că în interiorul țării nu mai avem trupe de loc, și astfel ei își pot permite luxul, de a face excursiuni și primblări prin țara noastră, pe care apoi totdeauna trebuie să o părăsască cu rușine și cu mari pierderi. Știrile mai noue ne spun, că administrația funcționează de nou pretutindenea pe unde au fost ajunși Rușii, în comitatele Zemlén și Șaroș, și că și populațiunea care se refugiase s'a reîntors de nou acasă. Semnul, că nu mai e nici o primejdie.

În Sârbia trupele noastre, după ocuparea Bălgăradului, au căutat se cucerească terenul spre sud, ceea ce le-a succedat, fiindcă Sârbii s'au retras spre centrul țării lor, aflătoare acum la marginea prăpastiei. Pe la Arhangelovaț apoi se dau lupte grele de câteva zile. Sârbii au primit trupe ajutoare, (e vorba, că Rusia li-ar fi trimis pe Dunăre câteva regimente) și dezvoltă o apărare foarte energetică, desperată. Prin părțile de țară, ocupate de trupele noastre, populațiunea începe a veni acasă, fiecare la vatra sa, și a se împreteni cu noua situație și cu noii stăpâni. Belgradul are încă 15.000 de locuitorii sârbi, cari au ramas și sub durata bombardării orașului în locuințele lor. Comandamentul militar austro-ungar a introdus acum administrație nouă

în Belgrad, cu funcționari numiți din partea sa.

În Polonia situația e favorabilă trupelor germane și austro-ungare. Orașul Lodz a căzut în mâna Germanilor. Număroși Ruși au fost făcuți prizonieri. În Galiția apoi au fost respinse trupele rusești de trupele noastre și cele germane și au fost silit să sisteze ofensiva. Dintre trupele rusești, cari țin încunjurată fortăreața Przemysl, unele au trebuit să fie comandate de urgență spre ost și astfel despre vreun atac mai puternic asupra acestei fortărețe din partea trupelor rusești deocamdată nu poate să fie vorba. De altcum apărarea fortăreței e depusă în bune mâini.

De pe câmpul de războiu dela apus vine știrea, că Germanii au evacuat localitatea Vermeilles, pentru a evita jertfele cerute de energica artilerie franceză, și că pe la Altkirch au reînviat Francezii atacurile, însă fără succes și având mari pierderi. În general însă în apus situația e neschimbată.

În sfârșit din Constantinopol se dă comunicatul următor despre mersul războiului ruso-turc: Trupele turcești au ocupat Cheda, localitate foarte însemnată, la 20 kilometri depărtare de Batum. O trupă rusească, cam de 300 soldați, trimisă ca să reocupe dela Turci un pod de însemnată strategică, a fost total nimicită. Pe alte locuri încă se laudă Turcii, că au dat lupte cu Rușii, cu bun succes.

Dela domnul comisar guvernial, comite suprem și comes săsesc *Walbaum*, am primit eri următorul comunicat:

Dela Excelența Sa, domnul ministru-president, contele *Ștefan Tisza*, am primit telegrama următoare:

Budapesta 7 Decembrie. Orașul Lodz a fost ocupat de Germani. Armatele noastre unite înaintază victorios în întreaga Polonia rusească. O armată de ale noastre a atacat în Galiția de vest pe Ruși, cari perzând 2200 prizonieri și câteva coloane de tren, s'au retras. Sub impresia acestei victorioase ofensive se retrag acum și trupele rusești aflătoare prin trecătorile Carpaților, urmărite de trupele noastre, astfel, că teritoriul patriei noastre în cel mai scurt timp va fi curățit de tot de dușmani. *Walbaum* m. p. comisar guvernial.

În cursul zilei de astăzi, Mercuri, am primit știri despre noue învingeri ale trupelor noastre în Galiția, și despre faptul, că în Sârbia se face o nouă grupare a trupelor austro-ungare.

și unui pier. Carnea dela acești câni s'a pus în magazin spre a servi de hrană colegilor lor la reîntoarcere. Dacă acum la început merge rău cu câinii, ce va fi peste vre-o 3 luni de zile! La lucrul acesta n'au avut timp să se cugete.

Pelângă acestea era vreme rea, drum rău și greu. Ghița era stricată, cu multe deschizături. Drumul acesta rău trebuia să se schimbe cu înaintarea spre gradul 85.

Turnuri de nea.

Spre a se orienta la reîntoarcere au fost nevoiți să lase semne. De aceea tot la 9 k. m. au făcut din ghiță și zăpadă piramide de înălțime de 5 m. La facerea acestora au dat de multe greutate, deoarece zăpada fiind foarte uscată era greu de format. Lângă fiecare turn-piramidă se lăsa și proviant în măsură mai mică. În vârful piramidei se punea un steguleț. În chipul acesta s'a făcut îngrijire spre a nu se rătăci la reîntoarcere.

În chipul acesta și-au asigurat reîntoarcerea. Rând pe rând au aflat turnurile la reîntoarcere, în un singur cas au pierdut drumul, dară și aici l-au aflat după ce au fost trecut peste el. Că a succedat expedițiunea aceasta, are a se mulțami pregătirilor, cari s'au făcut cu deosebită îngrijire. Au avut proviant până la pol, la reîntoarcere au aflat proviant în magazine, cu un cuvânt s'au luat toate precauțiunile posibile pentru reușita întreprinderii. (Va urma)

Din parlament. Casa magnaților a ținut Luni ședință și a votat toate proiectele de lege trecute săptămâna trecută prin cameră. Astăzi ține ședință, atât camera, cât și casa de sus, pentru a asculta rescriptul regal, prin care parlamentul e prorogată de nou pe timp nedeterminat.

Blocul balcanic. Și-au dat multe silințe puterile din tripla înțelegere, ca să înduplece pe Greci, Bulgari și Români să le sară întru ajutor, formând blocul balcanic. După informațiunile pe cari le avem din isvor vrednic de crezământ, planul nu a succedat. Grecia s'a fost declarat gata, să trimită în foc 80—100 mii de soldați, în ajutorul Sârbilor, dar numai în cazul, dacă și Bulgaria intră în acțiune, în favorul Sârbilor. Bulgaria însă a declarat, că rămâne neutră până la sfârșitul războiului. România tot așa. Blocul balcanic astfel nu s'a putut înapătuși.

„Crucea Roșie” și Crăciunul.

O rugăminte.

Comitetul societății „Crucea Roșie” a hotărât, ca de sărbătorile Crăciunului să surprindă pe toți soldații răniți și bolnavi cu daruri potrivite. Pentru întregirea acestor daruri rugăm și publicul românesc, ca să binevoiască a contribui cu ce poate. Îndeosebi cu unt, ouă, mere, pere, nuci etc. Toate darurile sunt a se trimite pe adresa *Landwirtschaftlicher Verein* (pentru Crucea Roșie) în Sibiu (Nagy-szeben), Piața mare Nr. 19, cel mai târziu până în 15 Decembrie p. c.

Sibiu, 3 Decembrie 1914.

Pentru comitetul Societății „Crucea Roșie”:
Ana Dr. Moga. Valeria Dr. Beu.

Cătră primăriile comunale.

Purându-vă la inimă apelul de sus, îndrăsnim a vă ruga, să binevoiți a epela de urgență la inimile generose din comună, rugându-le să contribuie care cu cât poate în scopul de sus. Contribuiriile să se adune de un comitet al femeilor fruntașe de conducerea dnelor preotese, învățătoare, notăreșite, primărese etc., și să se trimită colectiv la adresa indicată. Mulțumind tuturor pentru toate jertfele ce se aduc pentru ostașii noștri suferinzi, suntem cu frățiască dragoste:

Sibiu, 4 Decembrie 1914.

Comitetul central al „R. uniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pantaleon Lucaș *Victor Tordășianu*
prezident. secretar.

Legende și tradițiile populare.

De *Ioan Butta*, învățător în Sohodol.

Să p'ce dela Bran. În Bran ne presintă un aspect și o priveliște deosebită castelul, zidit tot'un mod de admirat, pe un colț de stâncă. Castelul Branului se numără între cele 7 castele, zidite de cavalerii germani în țara Bărgiu, sub domnia regelui Andrei II pe la anul 1211. La început purta numirea de „Dietrichstein”, după numele primului fondator, a cavalerului german Dietrich, ear mai târziu și-a împrumutat numirea dela răulețul „Turcu”, ce curge pe la poalele lui, numindu-se „Turc-Burg” și apoi „Törez-Burg”.

La început castelul a fost din lemn, ear la anul 1377 s'a zidit din material solid, adaptându-se în forma de azi la anul 1602 și 1608 sub domnia principilor Sigismund și Gabriel Băhory.

De însemnat pentru noi este fântâna cea afundă din curtea castelului săpată mai tot în stâncă, de o afuzime foarte mare, stând la acele nivel cu suprafața răulețului „Turcu”, — și temnița cea îngustă, întunecată și îngrozitoare, unde multe jertfe și-au aflat sfârșitul, pentru răsunarea sorții cărora s'a format în fantasia poporului legenda: — că în nopți întunecoase, târziu, când castelul e cufundat în tăcere, în diferite înfățișări misterioase se arată în jurul fântanei și temniței din curte „Fantoma Castelului”, care după ce își sfârșește obicinuitul său bocet trist și înfiorător, ca un ecou li răspunde prin cântecul jeluitor soția sa buha, din stâncă învecinată din Măgura, care se arată și ea în diferite figuri fantastice, cântând și jeliind ambele nenorocitele jertfe ale trecutului!

Această legendă își are însemnătatea sa istorică și ea datează de pe timpul puternicilor castelani de odinioară, cari domneau peste ținutul Branului.

După cum ni se spune în schițele istorice despre castelele și Țara Făgărașului de Ioan Turcu, — Branul până la anul 1651 a aparținut comitatului Albei districtul Făgărașului, ear la anul 1651 George Rakoczy II principele Transilvaniei regulând referințele neclare de mai înainte a deslășit comunele și Castelul Branului dela districtul Făgărașului și sub anumite condițiuni și prestări le-a dăruit Brașovului, autorizând totodată pe magistrații Brașovului, ca în cauze criminale să poată dicta chiar și pedeapsă cu moarte, — făcând mai fi prezenți și funcționari de si comitatului, cari și așa locuiau prea departe.

În puterea acestui drept castelanii, pe mulți prizonieri, și cu deosebire pe acei, cari erau considerați de spioni, cât și pe alți nenorociți, închiși pentru diferite fărâdelegi, i-au executat în furcile, ce se aflau așezate sub castel, cari execuțiuni se îndeplineau prin țigani, cari locuiau în apropiere.

Fiind legenda de conținut mistic, dar destul de frumoasă, va fi potrivită pentru anii ultimi de școală, când se poate lua în legătură cu materialul de istorie, — și deoparte se poate scoate sentimentul de milă față de cei cari și-au aflat tragicul sfârșit, — și de altă parte judecata cea severă a castelanilor și urmările fatale, ce le-au avut pe acele timpuri acei indivizi, cari săvârșeau diferite fărâdelegi sau făceau servicii de spionaj. Atât prin înmulțirea cunoștințelor locale, cât și prin nexul istoric face, ca această legendă să contribuie la dezvoltarea sentimentului patriotic.

Prin Bran, la poalele Castelului, curge răulețul „Turcu”. — Ori și cine se întreabă, de unde s'a luat apa această numire.

Bătrânii ne spun, că au primit și ei ca tradițiune, că în Bran ar fi fost o luptă crâncenă, fară a ne spune, că între cine și când, dar destul că Turci au fost destui și apa aceasta nu era altceva decât o vale de sânge, pe suprafața căreia pluteau numai fesuri turcești, — și de atunci s'a numit apa aceasta „Turcu”.

Legenda am crede că datează sau de pe timpul invasiunilor turcești în țara noastră, de cari invasiuni n'a fost scutit nici Branul, — sau de pe timpul luptei, ce s'a dat la Bran între Tököy Imre scrijinit de poarta otomană și Constantin Brancoveanu principele Munteniei și între Heister generalul armatei împăratului Leopold și Teleky Mihály conducătorul trupeii transilvane, cari aveau să apere în domnie pe *Apostol Mihály* contra lui Tököy, care voia să-l alunge sore a sjunge el principe. — Lupta cea crâncenă s'a dat ce-i drept pe câmpul Zărneștilor, însă primul atac l-a susținut în Bran Constantin Brancoveanu, ejuorat de o parte de ceață turcească și așa căzând de ambele părți o mulțime de soldați, — nu ar fi eschis să fi căzut și Turci destui, și oamenii văzând apa sangerândă și f' suri turcești pe ea să-i dea numirea de „Turcu”.

Aceste ipotese ar fi poate cam îndrăznețe, venind în contradicere cu unele date istorice, căci după-cum ne spune dl Clinciu în cercetările istorice „Din trecutul Branului” numirea de „Turcu” a Branului nu se poate deriva dela Turci, fiind-că ei n'au năvălit în părțile noastre înainte de 1391, până când esista deja castrum Terch, Töcz sau Turz, — numirea castelului de azi.

Tot aici ni se spune totă, că cronicarii bizantini numiau pe Cumani și celelalte popoare de viță mongolică cu numirea de Turci, — deci și legenda se poate să dateze de pe timpul năvălirii Cumanilor în părțile noastre, contra cărora s'au zidit și fortărețele din țara Bărgiei de cavalerii germani, — sau că s'a format mai târziu, după-ce „Turcul” avea deja numirea.

Comuna pe teritoriul căreia să află castelul, se numește „Poarta” și și-a luat numirea dela strămoșii de sub castel, care ne presintă o poartă naturală, pe care călătorul nu o poate încunjura, prin faptul, că cele două dealuri, dealul castelului și Măgura, aproape se împreună, lăsând între ele numai atât loc cât trece drumul țării și răulețul Turcu, plus că aici erau până în timpul din urmă, urmele unei porți mari „Poarta vâmiei”; — căci până la anul 1836 era numai o singură vamă în Bran și anume vama de jos lângă castel, de la care în dreapta și stânga s'au făcut șanțuri mari spre Buceci și Peatra Craiului, ale căror urme se mai văd și astăzi destul de bine, — ear teritoriul, ce se află în Branul de sus, dela frontieră până la vama dela castel, se numea teritoriul liber de vamă (vám-küzet), pentru-că produsele, ce se aduceau din România până aici, erau libere de vamă. La anul 1836, regulându-se pe deplin afacerea liniei de vamă, s'a stabilit oficiul de vamă pe linia dela frontieră numit „La Cruce”, numire, ce se crede, că „poate să fie vro amintire a vre-unui Kreuzburg german” (Clinciu), ear mai târziu s'a sistematizat și vama dela Gușanul, numită după muntele de aceeași numire, care funcționează în timp de vară.

Numirea de Bran azi nu o poartă nici o comună, ci ea se dă celor 10 comune politice, azi de sine stătătoare. dar cari până la anul 1848 formau o singură comună, condusă de castelanul Brăneului, sub numirea generală de „Bran“, ce după întelesul slavon înseamnă barieră sau poartă, numirea ce s'a dat tot după strămoșii dela castel. Dela 1848 s'a format două comune politice, cu câte un primar și vice-primar, stând sub jurisdicțiunea Brașovului până la 1863, când din nou s'a încorporat la districtul Făgăraș.

În fața castelului spre răsărit se înalță impunător și maestros falnicul *Buceci*, care își ia numirea după cum ne spune dl Clinciu și după cum susțin unii învățați, dela „Bugik“ un șef al Tătarilor, dovadă că și aceste ținuturi au avut parte de năvălirile Tătarilor, numindu-se și o vale „Valea Tătarilor“.

La poalele Buceciului se află comuna *Sobodol*, numire ce și-a împrumutat-o comuna dela slavonescul *Scho și dol*, cari nu înseamnă altceva decât Valea-Seacă, din cauză că prin mijlocul comunei curge o vale, care în partea cea mai mare a verei e seacă.

Fiind comuna *Sobodol* așezată la poalele muntelui Buceci, în care își are și câți-va munti ca proprietate, locuitorii își duc vitele lor în acești munți pe timpul de vară, de unde urmează, că ei cunosc foarte bine munții Buceciului din timpul petrecerilor ca ciobani, și așa știu chiar povesti o mulțime de legende despre acești munți, — dintre cari unele sunt prelucrate de penă măeștră a augustei scriitoare Carmen Sylva în „Poveștile Peleșului“.

De vârful cel mai înalt al Buceciului, de muntele „*Omu*“, e legată următoarea legendă:

O fost odată un împărat și o împărăteasă. Împărăteasa fiind o femeie credincioasă și milostivă făcea tot posibilul, ca să îndestulească pe cei-ce veniau la ea și prin faptele și credința ei mare vindeca pe oameni atât trupește cât și sufleteste.

Fiul său Emanuil (Manea) crescut în soiritul ei și pătruns fiind de măreția faptelor ei, după ce ea moare neștiind cum să facă astfel de fapte și neștiind cui să-i se adreseze merge la un pustnic și îi cere sfatul și ajutorul, spre a-l face apt de a fi bun ca mamă-sa și a săvârși fapte în felul ei.

Pustnicul îi arată, calea, prin care poate să-și ajungă scopul, îl trimite în lume, ca să fie la toți într'ajutor, servindu-i.

El merge în lume, ajută pe nenorociți, da săracilor tot ce putea, ocrotește pe cei slabi, munceste pentru a-i scoate din necazuri, atât pe săraci cât și pe bogați, tot câștigul îl împarte cu cei lipsiți, sfătuiește pe cel desperat și se silește să stărească ura, invidia și minciuna, arătându-le calea cea adevărată. Cu un cuvânt e un adevărat apostol, un adevărat binefăcător al tuturor, un adevărat „om“, din care cauză toți îl iubesc, toți îl prețuiesc și toți îl numeau „*Omul*“ în loc de Manea.

În timpul serviciului pe care îl face lumei întregi, — sufletul lui e legat de o ființă drăgă lui, — de mica Rada, — pe care după moartea tatălui ei, o ia la sine și i-o duce pustnicului, să i-o crească; în care timp el își continuă munca de apostol în lume, departe de Rada lui; — pe aceasta nu o poate lua de soție, fiindcă nu se putea măsura cu ea în înțelepciune.

Din cauza aceasta merge ear în lume, învătă, se face doctorul cel mai renumit, care vindecă și pe fiul împăratului tatălui său și iar merge să-și ia pe Rada dela pustnic, când acesta îi spune, că Rada în acest timp s'a dus în lume, ca să se mărite după altul. Emanuil înfuriat, făcând pe pustnic vinovat de fapta Radei, îl împinge; — ear acesta căzând și isbindu-se cu capul de o stâncă moare. În urmă căindu-se de fapta sa, plânge amar și se ascunde pe lume în peștera Ialomicioarei din Buceci.

Toți credeau pe „*Omul*“ pierdut și lipsa lui se simțea în tot locul, dar mai ales când copilul împăratului — *Trandafir* — boinăvindu-să iar, — în lipsa lui Manea — moare și de jalea lui mor și părinții.

În timpul acesta Rada știind, că Manea trăește îl caută și-l găsește, apoi amândoi arătându-se lumii, lumea îl pune împărat peste țara tatălui său, pe care o stăpânește mult timp împreună cu Rada soția lui, iubindu-și patria și silindu-se să o înalțe și ferească.

O altă legendă răspândită în popor, e și legenda legată de muntele *Peatra-arsă*, ce se află între Buceci și Postovar și care formează proprietatea sașilor din Brașov. Legenda e de cuprinsul următor: Frumosa fată — Păuna, și tânărul Tanase se iubeau cu sinceritate și în urmă se și logodesc. Într'aceea izbucnise războiul și Tanase e înrolat și dus pe câmpul de războiu. Lupta e grea, dorul lui Tanase de logodnica sa e și mai puternic, și-l face să

fugă acasă în toată războiului. Păuna cu toate că-l iubește, îl respinge, spunându-i să meargă în războiu, căci e rusine și păcat pentru el a fugi din luptă, când patria e în pericol, și nici să ardă Buceciul și nu-l va primi să-i fie bărbat. — Tanase se înduplecă, — deși are presimțirea, că va fi rănit pe câmpul de luptă, — văzând mai ales, că muntele arde, pleacă la războiu.

Într'un târziu vine vestea despre o luptă mare. Păuna bănuind că dragul ei Tanase va fi rănit sau mort, pleacă în războiu să-l caute, unde-l găsește rănit și orb. Îl îngrijește și cu el așa orb cum era, vine în sat și aici se cunună cu el, fiind veselă și mândră de vitejia bărbatului ei.

Muntele ce s'a văzut arzând, s'a numit „*Peatra arsă*“, căci ciobanii și vânătorii, cari s'au urcat după capre negre, s'au jurat că su găsit pe aici stânci prefăcute în cărbuni. (Va urma).

NOUTĂȚI.

Apelul Crucii Roșii. În casarma artileriei din Sibiu se va înființa un nou spital de rezervă, și probabil se vor înființa asemenea spitale și în alte clădiri ale orașului nostru. Societatea Crucea Roșie, pentru a asigura numărul necesar de surori de caritate, roagă femeile și fetele, care au terminat un curs de îngrijitoare și până acum n'au făcut servicii în nici un spital, precum și pe acelea, care n'au ascultat încă nici un curs, dar sunt gata a face serviciu gratuit de îngrijitoare, să binevoiască a se anunța *Sâmbătă în 12 Decembrie* n. la 9 ore înainte de amiază la comandantul spitalului de garnizoană din Sibiu, *Dr. Leopold Deutsch*, medic din statul major general.

Doctor onorar. Facultatea de drepturi a universității din Gratz a acordat comandantului trupelor balcanice *Oscar Potiorek* titlul de doctor onorar.

Rănit. Aflăm din *Românul*, că domnul *Alexandru de Mocioni* este rănit și că se află într'un sanator din Wiener-Neustadt. Dorim însănătoșare grabnică rănitului erou.

Adunare generală. Joi, în 10 Decembrie n., se începe sesiunea ordinară a Universității săsești și a celor șapte județe.

General arestat. Din Odessa se scrie, că generalul rus *Rennerkamp* a fost arestat. Generalul adevărat a sosit pe câmpul de luptă din Polonia cu 18 ceasuri prea târziu în urma acestei întârzieri germanii au răbit prin cercul rusec, care-i apucase din toate laturile, și au mai făcut și câteva mii de prizonieri ruși!

Export. Direcția căilor ferate române a luat măsuri, ca toate stațiunile se primească marfă pentru export în aceleași condiții ca în trecut, afară de mărfurile, care sunt prohibite de vamă. Este oprit însă exportul cu carăle pela *Varciorova*, *Căineni*, *Predeal* și *Palanca*; exportul la punctele acestea se face numai pe calea ferată.

Furnizare de articole de piele pe seama armatei. Administrația militară dorește să cumpere direct dela producătorii *ciume țărănești* obișnuite și tari, și afară de aceasta să i se furnizeze prin meseriași *ciume, ghete, bocconci* și diverse alte lucruri de piele. Corporațiunea industrială din Sibiu a convocat membrii săi, în afacerea aceasta, pe Joi în 10 Decembrie. Invoiala cu *curelari* se va face preciz la 8 și jum. ore în localitățile corporațiunii, ear cu *cismarii* și *păpucarii* după amiază la 4 ore preciz, în sala de ședințe a comunității.

Correspondența străinilor din Rusia. Ziarul *Narodny Listy* află, că toți străinii aflați în Rusia au fost necesități să subscrie o declarație, în care se obligă să nu corespundă pe durata războiului cu rudele sau cunoscuții din alte state, și să nu primească nici o scrisoare dela danșii. Astfel se explică faptul, că statele dușmane nu pot corespunde cu cetățenii săi din Rusia nici chiar prin mijlocirea consulatelor.

Un regiment croat — cel dintâi în Belgrad. Colonelul *Kureletz*, comandantul regimentului de infanterie Nr. 26 al gloștilor dela *Carlovit*, a trimis banului *Skerletz* o telegramă, unde îi aduce la cunoștință, că nimitul regiment a fost cel dintâi între trupele noastre din Balcani, care a pus piciorul în capitala sârbească. Banul baron *Skerletz* a mulțumit prin o depeșă, zicând că întreaga națiune croată este mândră, când tocmai un regiment croat a fost primul, care a ocupat Belgradul, și prin aceasta a pus coroană operațiunilor glorioase ale trupelor noastre în Sârbia.

Eroi prizonieri. Din *Iohannesburgul* Africe se adună, că *Devett* cu alți 11 comandanți buri au căzut în captivitate engleză și au fost transportați într'un fort.

Știri bune din Przemysl. Cărți poștale de campanie, trimise cu ajutorul aeroplanelor, spun că fortăreața dela *Przemysl* se ține bine, și că garnizoana e plină de încredere și de îndrăzneală.

Șef de spital. Vestitul scriitor *Maxim Gorbu* este numit șef la un spital al Crucii Roșii din Moscova.

Româncă la opera din Viena. Domnișoara *Hareti Nemeș* din Brașov, absolventă a conservatorului din București și eleva dlui *Dumitru Popovici*, a fost angajată la teatrul *Voks-Oper* din Viena.

Pierderile armatei franceze. Corespondentul ziarului din Milano *Corriere della Sera* constată, că armata franceză a pierdut până acum 50 de procente în morți, răniți, dispăruți și prizonieri. Aceasta privește numai trupele de linie și rezervele mai tinere. În casarmele dela *Riviera*, din *Nizza* și *Mentone*, se găsesc peste trei mii de soldați bolnavi din *Senegal*, de oarece negrii nu suportă clima aspră din nordul Franței.

Încercare zadarnică. Soldații din trupele sârbești, cari năvăliseră în Bosnia — cum scrie un ziar din capitală, — erau provăzuți din partea comandurii cu câte două puști de fiecare om. Măsura aceasta avea de scop, ca locuitorii sârbi din Bosnia să fie înarmați cu puști împotriva trupelor noastre. Este caracteristic, că soldații sârbi n'au putut să plaseze armele duse între populațiunea bosniacă.

Cât costă o pușcătură de tun. Artileria este una din părțile cele mai costisitoare ale armatei. Lupta cu tunuri este scumpă nu numai fiindcă gloantele costă mult, ci și fiindcă țeva tunului nu suportă decât un număr anumit de pușcătuiri. De exemplu, cu un tun de 10 centimetri se fac cam 750 trageri, cu cel de 27 cm se fac 160, ear cu cel de 30,5 abea 150 trageri, după care țeva trebuie înlocuită cu alta nouă. — Un tun de 30,5 cm, care are greutate de 46.400 kilograme, costă 500 mii coroane, ear glontul său 2000 cor.; o împușcătură ca acest monstru face 5333 coroane. Pușcătura tunului de 10 cm. costă 147 cor., a celui de 16 cm 480 cor., a celui de 27 cm 2420 cor. La tunuri de calibru mic, tragerile costă mai puțin. Din aceste câteva cifre se învederează, că lupta cu tunurile este foarte scumpă petrecanie.

S'a schimbat și Budapesta. Un teolog protestant și deputat în camera prusiană, *Gottfried Traub*, petrecând câteva zile în capitala Ungariei, își descrie impresiile în revista *Die Hilfe*. Eată ce zice *Traub*: Am auzit multe despre tratamentul vitreg și despre nedreptățile, de care sufer naționalitățile nemaghiare, din punct de vedere al limbii și al învățământului școlar. Mi s'a spus, că în comparație cu timpurile trecute, nemții sunt întimpinați cu foarte puțină prietenie în Budapesta, și că orce maghiar, deși cunoscște bine limba germană, vorbește din principiu numai ungrește și nu dă nici o informațiune, ci întoarcespatele străinului, care i se adresează în limba nemtească. Am fost fericit, zice deputatul din Prusia, că astăzi, în vreme războinică, am putut să mă ajut în capitala ungară și cu limba mea maternă și să constat că pe țărâmurii Dunării avem prietini buni, curajoși și convingși.

Lista

contribuțiilor generoase pentru spitalul de rezervă al *Reuniunii femeilor române din Sibiu*, deschis pentru ostașii răniți din războiu, anume:

1. Din Sibiu: *Maria Cosma* 25 cor., 3 cămeși, 10 păr. pantaloni, 16 cărți din bibl. p. toti. *Catinea Barseanu* 20 cor. 1 periniță și 2 fețe. *Ioan Meșianu* 100 cor. *Dr. Il. Puscaru* 25 cor. *Dr. Eus. Roșca* 20 cor. *Parteni Cosma* 400 cor. „*Albina*“ 100 cor. *N. Ivan* 20 cor. *Ana Dr. Moga* 10 cor. *Ana Mălățianu* 20 cor. 1 periniță și 2 fețe. *Elena German* 10 cor. *Enilia Dr. Russu* 20 cor. *Ella Ghibu* 5 cor. *I. Lissai* 5 cor. *I. Vătășan* 5 cor. *Const. Pop.* 10 c. *Ioan I. Lăpedatu* 10 cor. *I. Enescu* 5 cor. *T. R. Popescu* 3 cor. *Sofr. Roșca* 3 cor. *Aurel Esca* 3 cor. *A. Pop* 5 c. *V. Radeșiu* 3 cor. *D. Puleu* 10 cor. *Ioana Moldovan* 3 perini și 6 fețe. *Minerva Brote* 1 saltea, 1 straiu, 2 ciarșafuri, 2 perini și 4 fețe. *P. Muntean* 5 cor. *Timotei Popovici* 5 cor. *Iustina Dr. Sandean* 20 cor. 2 cămeși, 1 periniță și 2 fețe. *Ana Marienescu* 20 cor., 2 cămeși, 1 periniță și 2 fețe. *Elena Stroia* 5 cor. *Olivia Dr. Deleu* 5 cor. *Irina Bardosy* 3 cor. *Aurelia Cigărean* 2 cor. *Dr. Beu* 5 cor. *O Ghibu* 4 cor. *Dr. I. Stroia* 20 cor. *Berta de*

Preda 10 cor. *Mărioara Popp* 2 cor. *Agapia Droc* 10 cor., 1 periniță cu 2 fețe, 2 ciarșafuri, 1 saltea și 3 păr. ciorapi. *I. B. Boiu* 2 cor. *Eugenia Tarcu* 6 cor. *Dr. Proca* 6 cor. *Caliope Boiu* 3 cor. *I. Petrașcu* 3 cor. *E. Bugarschi* 3 cor. *Ida Main* h 1 cor. *Virginia Dr. Iitu* 10 cor., 24 batiste. *Maria Mihaiu* 3 cămeși, 3 perinițe și 6 fețe. *Veturia Triteanu* 2 cor. *Foca Neagoș* 10 cor. *Teodor Doboiu* 10 cor. *Ana Moga* 5 cor. *Pătruțiu* 2 cor. *Aurelia Reou* 2 cor. *L. Borcia* 10 cor. *N. N. 2 cor* *Ida Pipoș* 10 c. *Terezia Pipoș* 10 cor. *Aurel Mlea* 5 cor. *Stefl* a 2 cor. *Maria Dr. Ivan* 2 cor. *Eleonora de Lemény* 10 cor., 1 periniță și 2 fețe. *Livia Crăciunescu* 10 cor., 1 periniță și 2 fețe. *Vera Bohățiel* 10 cor. *Dr. Eleonora Leméy* și *m. Rozváy* 10 cor. *Maria Rozváy* din *Salonta* 60 păr. ciorapi. *Otilia Comșa* 5 cor. *Octavia Mazzuchi* 6 cor. *Pulcheria Smigelschi* 5 cor. *Ana Stan* 2 cor. *Ana Togan* 10 cor. *Octavia Voileanu* 2 cor. *Rom. Bucșa* 3 cor. *Zoe Comanescu* 2 perini, 2 perinițe, 8 fețe, 12 păr. pantaloni, 1 sac de psie, 1 straiu și 4 ciarșafuri. *Letiția Bologa* 10 cor. 2 păr. pantaloni. 3 păr. ciorapi, 1 căciulă și 2 păr. pumnasi de lână. *Elena Isacu* 10 cor. *Hersilia Vătășan* 5 cor., 1 periniță și 2 fețe. *Dr. Ilie Iancu* 10 cor. *Rafila Iancu* 1 periniță și 2 fețe, 12 păr. ciorapi, 3 păr. pantaloni. *Ana Rebeș* 5 cor. *Nina Dunka* 10 cor. *Eisaveta Popa* 3 cor. *Ioana Rebeș* 3 cor. *Ioan Henteș* 2 cor. *Dr. Vasile Preda* 20 cor. *Alexandru Lebu* 10 cor. *P. Lucuța* 10 cor. *V. Tordășianu* 5 cor. *Valeria Greavu* (dela școala de fete a Asociațiunii) 4 perinițe cu 8 fețe, 27 păr. pantofi, 6 păr. ciorapi, 6 păr. pantal., 29 batiste și 2 cămeși. *Maria Buceșan* 5 perinițe cu 10 fețe. *E. Borcia* 2 cor. *Dr. S. Dragomir* 5 cor. *A. Crisan* 2 cor. *Dr. P. Roșca* 6 cor. *V. Păcală* 5 cor. *E. Todoran* 3 cor. *N. B. 2 c.* *Valeria Greavu*, dr. int. *Asoc.*, 132 cor. rezultatul tombolei pentru un tablou (pictură în ulei). „*Crucea roșie*“ filiala din Sibiu: 60 cearsafuri, 50 cămeși, 50 păr. pantaloni, 60 ștergere, 25 perinițe cu 50 fețe, 36 batiste și 25 saci de paie. *Constanța Bărcianu* 1 sac de mere. *Iohana Măcelariu* 1 corfă de mere. *Cornelia Simtion* 1 corfă de ridichi. În loc de cunună pe sieriul ferietei *Sabina Brote*, damele din comitetul Reuniunii au contribuit pentru spitalul răniților, anume: *Maria Cosma* 3 cor. *Letiția Bologa* 2 cor. *Zoe Comanescu* 2 cor. *Livia Crăciunescu* 2 cor. *Ana Mălățianu* 2 c. *Hersilia Vătășan* 2 cor.

2. *Dna Leliția Dr. Schuster*, soție de protopretor, a colectat și a trimis din cercul „*Cisnădiei*“: 3 păr. pantaloni de lână, 1 vestă de lână, 1 păr. ciorapi, 5 căciuli, 4 păr. învălitoare de genunchi, 53 păr. pumnasi de lână, 320 ouș, 50 pui de găină, 2 saci de fasole, 1 sac de cartofi și 1/4 kyr. sâmbă.

3. *Di N. Iorga*, profesor de universitate în București, 150 cor.

4. *Dna Ioana Moldovan*, soție de protopop în Sighișoara, a trimis 29 cor. 90 fl. dela următoarele contribuente maritimose: *Ioana Moldovan* 3 cor. *Maria Urdea* 1 cor. *Rachida Negru* 2 cor. *Victoria P-tean* 2 cor. *Istina N. Șoneriu* 20 fl. *Lavinia Zah. Stajer* 20 fl. *Flora M. Firezan* 30 fl. *Flora L. Moldovan* 20 fl. *Maria G. Lup* 20 fl. *Ioana M. Bontea* 20 fl. *Ioana Teod. Moldovan* 20 fl. *Elena N. Dămian* 20 fl. *Flora I. Hofner* 20 fl. *Ana Z. Manta* 20 fl. *Maria Stajer* 20 fl. *Eena N. Bontea* 20 fl. *Ana I. Kelemen* 60 fl. *Maria Stoicoviciu* 60 fl. *Flora N. Zăbău* 40 fl. *Maria M. Tomuleț* 20 fl. *Maria Ciceiu* 2 cor. *P. Raschiva P. Cristea* 1 cor. *Elena Șt. Bontea* 40 fl. *Ioana I. Hedrea* 40 fl. *Elena M. Hedrea* 40 fl. *Ana G. Moldovan* 1 cor. *Elena Șt. Rucăzean* 1 cor. *Flora Z. Glăje* 50 fl. *Elena Ihe Culei* 20 fl. *Sofia M. Culei* 20 fl. *Elena N. Grindea* 20 fl. *Maria I. Homorozan* 20 fl. *Maria Ștefan Foaltiu* 1 cor. *Maria V. Rohan* 20 fl. *Letitia Șt. Foaltiu* 20 fl. *Elena I. Filip* 1 cor. *Eena D. Irimie* 1 cor. *Elena N. Toma* 1 cor. *Eena V. Leicu* 1 cor. *Eena M. Gavrilă* 60 fl. *Elena L. Chiorlan* 40 fl. *Ana M. Bărbat* 60 fl. *Maria Șt. Ciceiu* 60 f. *Elena Z. Filip* sen. 1 cor. *Eena Z. Filip* jun. 40 fl. *Maria M. Oltean* 50 fl. *Maria N. Păcală* 20 fl.

5. „*Iulia*“ din *Alba-Iulia* 50 cor. Expriăm donatorilor profundă mulțumită și constatăm, că în spitalul *Reuniunii femeilor române* din Sibiu de prezent se îngrijesc 54 de ostași răniți, în parte mai mare Români, apoi Sași și Maghiari de naționalitate. — Apelăm pentru sprijin binevoitor! — *Dr. V. Bologa*, secr. Reuniunii.

Teat. u.

Miercuri, în 9 Decembrie, *Educația pentru oșnicie*, satiră în 3 acte, prima reprezentare.

Joi, în 10 Dec., *Flachsmann ca educator*, comedie în 3 acte.

Vineri teatrul e închis.

Publicațiune.

Primăria comunală din comuna Dăișoara (Longadár), comitatul Târnava mare, cercul Cobalm (Köhalom), dă în licitațiune publică în 21 Decembrie st. n. 1914 înainte de amiază la 8 ore „Regalu” crâjma comunală. Condițiunile se pot vedea în cancelaria comunală din loc.

Longadár, în 30 Noembrie 1914.

Ioan Mihaila Mihail Kelner Ioan Radu
preot gr.-ort. notar. primar.

(610) 1-3

Nr. 559/1914.

(608) 2-3

Concurs.

Pe baza rezoluțiunii Consistoriale Nr. 5447/1914 pentru întregirea parohiei de cl. III-a Sereca, protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt venitele stolare fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții pe lângă observarea prescrierilor reglementare, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică pentru a cânta și predica, respective a celebra.

Orăștie, la 15 Noembrie v. 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 521/1914.

(609) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei Sărăcsău (cl. III-a) se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela această primă publicare.

Venitele cu întregirea prescrișă dela stat sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subscrisul oficiu, în termenul susindicat, având concurenții a se prezenta, — conform restricțiunii reglementare, — în o Duminică sau sâmbătoare, la biserică, spre a cânta și predica, resp. celebra.

Alba-Iulia, 19 Noembrie 1914.

Oficiul protopresbiteral român-ortodox al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ion Teculescu
protopresbiter.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu:

G. S. Petrow:

Calea spre Dumnezeu.

Contemplațiuni asupra Dumnezeirii și asupra adevărului divin.

Traducere

de

Teodor V. Păcățian.

Ediția II.

Prețul 1 cor. + porto 5 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Contribuțiuni istorice

privitoare la

trecurul Românilor de pe pământul crăiesc.

Carte edată la inițiativa și sub îngrijirea d-ilor:

Dr. Ilarion Pușcariu, Ioan de Preda, Dr. Lucian Borcea, Dr. Ioan Lupăș, Dr. Ion Mateiu și Dr. Silviu Dragomir.

Prețul 4 cor. + porto 30 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Octoihul-mare

cu litere latine.

Prețul 30 coroane.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Relațiile bisericești ale Românilor din Ardeal cu Rusia în veacul al XVIII.

de

Dr. Silviu Dragomir.

Prețul 2 coroane + 10 fileri porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Călințarul arhidiecezan

pe anul 1915

cu Șematismul autentic al bisericii ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante.

Prețul 80 fil, plus porto poștal 20 fil.

La Librăria arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat 150 cor.

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat 135 cor.

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat 100 cor.

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat 35 cor.

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii 25 cor.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Biblioteca Teatrală

edată de Societatea Fondului de Teatru Român.

Nr. 28. Teodor Abt, Bucătăreasa, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 30. Aurelia Păcățian-Rubenescu, Iepurași la școală, cinci piese teatrale, dialoguri și patruleguri. Prețul 20 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 31. Max Maurey, Farmacistul, comedie într'un act. Prețul 32 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 32. Andre Mycho, Glorie postuma, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 33. Jana Marni, O Repetiție, dialog. Prețul 20 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 34. Alfred de Musset, Un Capriciu, comedie într'un act. Prețul 48 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 35. C. Goldoni, Un Accident Curios, comedie în 3 acte. Prețul 60 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 36. Yves Mirande, Zoe, comedie într'un act. Prețul 26 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 37. Fr. de Schiller, Wilhelm Tell, dramă istorică în 5 acte în versuri, traducere în forma originală de Stefan O. Iosif. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 38. Georges Courtenne, Invingeri strălucite, piesă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 39. Micul mincinos, comedie în 2 acte, localizată de Bujorei. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 40. I. Russu Șirianu, Militărește, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 41. Horia Petra-Petrescu, Poezii și Monoloage de declamat broș. I. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 42. Capra cu trei iezi, piesă pentru copii, în trei tablouri după povestea lui I. Creangă, de Radu Prișcu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 43. Victor Eftimiu, Crăciunul lui Osman, tragi-comedie într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Cosinzeana

care e redactată de d-nul profesor Marin Demetrescu din Craiova, au apărut până acuma:

Nr. 1. I. H. Fabre, Din Moravurile și Por-nirile insectelor, ed. II. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 2-3. M. Demetrescu, Inceputurile Omenirii, ed. II. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 4-5-6. Ihe N. Gelep, Pământul și Omul, partea I. Asia. Prețul 75 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 7-8. M. Demetrescu, Lecturi Geologice. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 9. Constantin Rădulescu, Culegeri științifice. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Națională

redactată de d-nul D. Vasiliu-Bacău.

Nr. 51-52-53. Pedagogia și Medicina, Primejia Alcoolismului și Vicejia Românilor. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 54-55-56. Bulgarii, Folosele Chemiei și Solidaritatea. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 57-58-59. Apărarea Națională, Rușii și Sgărcenia. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Flacăra.

Nr. 7-8-9. H. G. Wells, Primii Oameni în Lună. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Nr. 10. V. Eftimiu, În temnițele Stambulului, romanele. Prețul 60 fil. + 10 fileri. porto.

Nr. 11. Onoto Watana, Privighitoarea Japonieză, roman din viața japoneză. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 12. Edmond Rostand, Romanțioșii. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 13. Victor Eftimiu, Ave Maria, dramă în 3 acte. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Biblioteca Minerva.

Nr. 131-132. Tit. Liviu, Războiul Romanilor cu Hanibal I-II. Prețul 60 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 133. B. Constant, Pribeagul. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 134. George Ohnet, Jale și bucurie. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 135. Saltikow-Șcedrin, Povești. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 136. A. Cazaban, Rozica. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 137. Harriet Beecher Stowe, Coliba lui moș Toma. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 138. Al. Dumas-Tatăl, Cei doi studenți. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 139. Voltaire, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 140. Carl Ewald, Icoane din viața plantelor și animalelor II. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 141. Edmond Haraucourt, Pelisson. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 142. V. Rakosi, Satul meu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 143-144. Camille Cocuand, Suferințele Vulturășului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 145. Arthur Conan Doyle, Doctorul negru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 146. I. Ciocărian, Fară noroc. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 147. C. Dem, Oamenii Zilei. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 148. I. Dragoslav, Povești de Crăciun. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 149. A. Fogazzaro, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 151. Lamartine, Raphael, vol. I. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 153. Emilia Taitler, Dragoste de scriitor sau romanul lui Victor Hago. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 154. Louis Iacoliot, Vânătorii de robi dealungul Nilului albastru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 156. Guy de Maupassant, Strigăt de alarmă. Prețul 30 fil. — 5 fil. porto.

Biblioteca Istorică.

Nr. 17. Puiul Vulturului, după D. Lacroix. Prețul 70 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 18. C. Paul și A. Marcu, În Bulgaria. Prețul 70 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 19. A. Dumas-Tatăl, Eric IV, istoria anecdotică a Franței. Prețul 80 fil. + 10 fil. porto.

Biblioteca pentru toți.

Nr. 862. Maurice Maeterlinck, Sora Beatrice, miracol în 3 acte. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 863-864. Vasile Conta, Incercări de Metafizică, materialistă. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 865-866. G. Alina, Arta de a vorbi în societate și dierite ocazii. Principii oratorice și modeluri de toasturi, mici cuvântări etc. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 867-868. Iohn Ruskin, Comori și Grădini, trei conferențe. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 869. Ioan Nenițescu, Pui de Lei, poezii Eroice și Naționale. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 870. D. Anghel, Steluța, Fantazii și Paradoxe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 871. A. Robida, Pe Clopotniță. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 872. N. G. Rădulescu-Niger, Unchiul Christea. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 873. G. D'Annunzio, Pământ virgin, romanele și schițe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 874-875. Paul Bourget, Duroasa Enigmă. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 876-877. Dem. Mledenovici-Daimed, Curs Teoretic și Practic de Scamatorie. Magie artificială. Prestidigitate pentru amatori și profesioniști. Prețul 60 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 878. C. Apostoliu, Povești alese pentru copii. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 879-880. Alfred de Musset, Emelina Margot, romanele. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 888-889. V. Conta, Teoria Fatalismului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 890. C. C. Sallustius, Despre Conjurația lui Catilina, trad. din latinește. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 891-892. I. Budai-Deleanu, Țiganiada, poemă eroic-comică în 12 cânturi. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 893. I. Turgheneș, Anciar sau Aiborele Morței. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 894. M. Davidescu, La Fântâna Castalei, poezii. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 895. A. Cehov, Farmacista, romanele și schițe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Requisite de scris

se pot procura dela

Librăria arhidiecezană